

**Dette er et utkast til årsmelding,
uten ferdig renskriving,
formateringer og bilder.**

Har du innspill til årsmeldingen før
den går i trykken, kontakt
petter@ltf.no.

Årsmelding 2024

Innledning

Lokaltrafikkhistorisk forening har lagt bak seg nok et år. Aktiviteten har vært noe mindre på vår største kontaktflate: Sporveismuseet på grunn av den pågående ombyggingen. Men på restaurering og mekking har aktiviteten vært som vanlig.

Foreningen står ovenfor utfordringer hva gjelder flytting av gjenstander fra vårt lager på Vinterbro, til et nytt, og helst permanent oppholdssted. Vi har arbeidet iherdig med dette i 2024, og dette kommer nok til å bli fokus fremover.

Styret i foreningen har avholdt ni styremøter og behandlet 69 saker i 2024.

Hilsen styret

Andreas Tunem Arnestad, styreleder
Bjørn Rudberg, sekretær
Marius Sæther, kasserer
Pål Arne Jannang, logstikkleder
Tom Arne Nygaard, trikkeleder
Julia Holm, bussleder
Petter Dog Holstad, museumsleder
Knut Arnvord, styremedlem
Jøran Strøm-Blakstad, styremedlem

Buss

I 2024 har bussgruppa drevet utleievirksomhet i både store og små sammenhenger. I september kjørte vi linje 21 flere søndager, med fulle busser og brede smil. Vi setter stor pris på at Ruter ønsker å samarbeide med oss om dette.

RBT 4

RBT 4 har fullført storservicen som vi begynte på i 2023. Alt av oljer er bytta. Nytt oljerør under motor som hadde lekkasje er montert, stjålet fra blåbussen i museet, da denne neppe skal påskiltes noen gang.

Bremsene ble reparert eksternt og bussen har vært brukt en tur til Blaafarveverket, medlemstur til Eidsvoll på 17. mai, en tur til Hurum med Travellers club og på Veteranbusstreff i Førde, i tillegg til bryllupskjøringer.

På treffet holdt ene bakdekket på å ta kvelden. Dette ble fiksa av et lokalt dekkfirma som satt på reservedekket for noen få hundrelapper. Ekstern glassmester har bytta flere punkterte vinduer.

På slutten av året fikk vi utbedret noen rustskader.

OS 964

Girkassen til OS 964 havarerte på høsten 2023, men i sommer fikk vi satt inn en reservekasse som lå på i grava på Majorstua, som hadde gått under 100 000 km. Bussen ble godkjent i august og var i bruk på Akershusstevnet/Havnelangs og buss i rute tre søndager i september. Ellers kobla opp lysbryter på nytt da denne ikke var korrekt, på dugnad.

Fikk en del nye feil på høstens EU-kontroll. Vi har på dugnad bytta bremsesyndere og fikspunkt på forbremsene. Deler har vi tatt fra en komplett B57-aksel vi ble forært av et medlem sammen med en komplett motor og bakaksel for en god del år siden, som vi på dugnad har demontert til størrelser vi har kunnet lagre på Rodeløkken. Her går B57- og B58-deler om hverandre.

Ved bakdøra har vi sveisa inn ett parti med nytt stål som var totalt opprusta.

OS 932

Vi har også funnet fram OS 932 fra lageret med mål om å få klart en buss med litt flere plasser til utleiekjøringen. 717 ble valgt bort da dette hadde vært en større jobb som vi ikke hadde hatt kapasitet til uten at det ville påvirket vedlikehold av de andre bussene.

Volvo har reparert bussen for store summer. Ny eksos, rensing av tank etter dieseldyr, bremses, justering av lys, feil på forstilling, reparasjon av servo er ting de har gjort. På dugnad har vi montert mikrofon og festet holdestenger i leddet.

Bussen hadde problemer med drivstofftilførselen og sliter litt med nivåjusteringen, men ved utgangen av året var det første i orden og det andre godt på vei, så vi har god tro på at dette kan bli en buss som gir oss mye glede i årene som kommer.

717

717 har fått prøvemontert et av de to trekkene i leddet som har gjennomgått vask og utbytting av strikker. Det må nok litt justering til før vi er fornøyd nok til å montere begge.

OS 720

OS 720 har vært på verksted hele sesongen, men vi regner med at den skal være klar for tjeneste til våren.

UB 42

UB 42 er flyttet til Oslo fra Lommedalen. Jobbet med å bytte luftslanger under bussen. Gjenstår å bytte en slange vi ikke fikk tett. Senere kjørt til vårt nye lager på Hen.

793

På 793 er det byttet alt av oljer på motor og drivverk, ellers har den oppført seg eksemplarisk. Både på Bussringen, Buss i rute og Akershusstevnet. Og ikke minst som årets deltager på Barnas dag i Drøbak. Dette er tredje året vi deltar. Planen var å bruke 720, men den ble ikke klar til årets sesong.

67

67 ble brukt flittig i utleiesammenheng. Ellers fungert godt.

720

720 fikk mange feil på årets EU-kontroll. Vi rakk ikke få bussen reparert før sesongen var over. Også her har alle oljer blitt bytta. Lekkasjer er blitt tettet, og vi har smurt opp alle bevegelige ledd har vi også gjort og nytt mellomaksledd er byttet. Del hadde vi i pallen vi fikk fra Bjølsen skole for mange år siden. De hadde hatt en Leylandbuss i sin tid, og delene hadde blitt liggende igjen på loftet. Heldigvis ble vi spurt om vi trengte delene.

879

OS 879 er hentet til Rodeløkken. Planen er å se hvor mye som må gjøres med den om den skal kunne påskiltes. Så ønsket vi at Bussingen som er nylakkert skulle få lov å stå inne. Noen ny girkasse blir nok neppe å komme på plass med det aller første.

Arrangementer

17. mai på Eidsvoll

Med RBT 4 kjørte vi i rolig tempo mest mulig langs Dovrebanen og hadde frie tøyler til å gjøre hva vi ville rundt Eidsvollsbygningen. Bla omvisning i rom som sjelden vises frem.

Rutebiltreff i Førde

Rutebiltreff i Førde: «Vårt» styremedlem i RHF – Johannes Haugen – var vår eneste representant på årets treff. RBT 4 deltok. Bortsett fra at reservdekket måtte til pers, gikk turen fredelig for seg.

Tur til Tertitten

Tekst. Thor-Rune fyller ut.

Barnas dag i Drøbak

Vi deltok for tredje gang. 793 var årets buss. Som grunnet få og trange parkeringsmuligheter ved Follo museum. Brukes som tilbringerbuss fra senteret på Dyrfløkke, forbi museet og en tur gjennom sentrum og ut til brygga for å snu å kjøre opp igjen til senteret. Masse glade barn får gleden av å oppleve våre gamle busser.

Akershusstevnet

Se kapitlet “Eksternt samarbeid”.

Tur til Sporvejsmuseet

Espen skriver om tur til Sporvejsmuseet.

Trikk

215

Vognkassene

Arbeidene med vognkassen på vogn 215 fortsatte ut over på nyåret 2024. Planen var å få den klargjort for å sendes til Mantena. De skulle fjerne rust fra bærende konstruksjoner, grunne og male bunnramme, legge nytt kabelanlegg, nye rør og endelig legge nytt gulv med belegg.

Før påske viste det seg at Mantena ville få problem med å utføre arbeidene på dette tidspunktet. Sending av vogn ble derfor utsatt, først til etter påske, så sommeren for så til slutt å være uvisst om de i det hele tatt kunne påta seg oppgaven. Det har vært en utfordring å holde kontaktene med virksomheten, men mot slutten av året er kontakt gjenopprettet og nødvendig underlagsmateriale på nytt sent dem. (her må vi ev. justere og fylle ut det som kan skje på nyåret).

Boggier

Sporveien hadde tidligere sendt boggiene fra vogn 249 til eksternt verksted for revisjon. Da det viste seg at Sporveien ikke så seg i stand til å fullføre istandsettelsen av 249 som forutsatt, ble det enighet mellom Ruter, Sporveien og LTF om at vi skulle overta boggiene som var under revisjon, for å bruke dem på 215.

Da vi fikk boggiene til Rodeløkken, viste de seg at de ikke var revidert på tilfredsstillende måte. Etter avtale med verkstedet som hadde gjort jobben, ble i første omgang den ene boggien sendt tilbake. Etter en tid ble det meldt at de ikke kunne ferdiggjøre oppgaven, og boggien ble sendt tilbake til LTF. Kort tid etter gikk firmaet konkurs. Videre arbeid på boggiene opphørte dermed. Vi har også hatt kontakt med Ryen verksted (Sporveien) med forespørsel om de kunne bistå, men heller ikke de har kunnet påta seg oppgaven. (her må vi ev. justere og fylle ut det som kan skje på nyåret).

Utvelgelse av SL-79 og SL-95 som museumsvogner

LTF fikk av Rådet for kollektivtrafikkhistorien i oppdrag å finne egnede SL-79 og SL-95 til bruk som museumsvogner. Vi hadde vårt første møte med Oslotrikken om dette allerede høsten 2023 hvor vi meldte inn vogn 102 som aktuell kandidat. I ettertid har vi også spilt inn vognene 140 og 151 som museumsvogner.

Utvelgelsen av aktuelle vogner har denne gang foregått noe mer systematisk enn ved tidligere utrangeringer av vogntyper, det være seg buss eller trikk. Særlig vognkassenes tilstand har vært gjenstand for vurdering. SL-79 er en vogntype med lang fartstid, og vi kan vanskelig forvente vogner uten en del skader.

Vogn 102 ble kjørt til Holtet verksted for istandsettelse. Det har vært vanskelig å få noen kontakt med Sporveien om hvilke arbeider bedriften ønsker å utføre på vogn. Det har heller ikke vært mulig å få bekreftet om det arbeidet som gjøres, passer inn i planen om å tilbakeføre 102 til leveranseutførelse.

Ved årsskiftet har Sporveien meldt at de ønsker vognene 140 og 151 fjernet fra bedriftenes område.

70

En arbeidsgruppe bestående av Sporveien og LTF har startet et forprosjekt med å bytte ut hjul på vogn 70 (veterantrikken som står på Grefsen og eies av Sporveien).

Museet

De tre første månedene av 2024 ble preget av ferdigstilling av det nye torget i Gardeveien. Nå er torget endelig ferdig, og Majorstuhjemmet (gamle hjemmet over gata) er endelig åpnet.

Og når det ble ferdig, begynte vi på vårt arbeid med å rive de gamle toalettene og brakka som huset butikken og kontoret vårt, og entreprenøren satte i gang. Det ble tidlig sagt at arbeidet skulle ta et halvt år, men det ble klart underveis at arbeidet skulle ta mer enn ett år.

Museet har siden bare blitt brukt til dugnadsaktivitet for å få flyttet på vogner og pakket ned butikken, samt planleggingsmøter for hvordan museet kan se ut etter åpningen. I tillegg har det vært noe utleievirksomhet.

Det er Ruter som er museumseier og byggherre, og som leder prosessen og betaler for alle kostnader i forbindelse med dette.

Den kjente YouTube-stjernen The Tim Traveller besøkte museet på årets kaldeste dag i januar. Resultatet kan du se her: <https://www.youtube.com/watch?v=Ygf5tDZx7zc>

Fraflytting Vinterbro – nytt lagringssted for materiell

En engere gruppe med medlemmer i og utenfor styret har gjennom hele 2024 arbeidet med mulighetene for å finne nytt lagringssted for materiell når Vinterbro må fraflyttes. Det har i flere år vært klart at Vinterbro har måttet fraflyttes innen få år. Vi har hatt løpende kontakt med Vegvesenet om framdrift for prosjektet med nytt Vinterbrokryss. Dette er blitt forskjøvet i tid, men forutsettes nå gjennomført, om enn på ikke fastsatt tidspunkt.

Vegvesenet har påtatt seg ansvaret for å dekke omkostningene ved frakt av materiell bort fra Vinterbro, men ikke å dekke erstatningstomt for det vi bruker på Vinterbro.

Vi har tidligere sett på muligheter for flytting til Follum, men også mulighetene for hel eller delvis flytting av samlingen til andre steder. Her har særlig mulighetene for flytting til Jevnaker (Bergermoen) vært vurdert som særlig interessante.

En naturlig løsning for oss har vært å vurdere mulighetene for å utvide lagringsforholdet vi allerede har på Follum Nord. Huseier er innstilt på å opparbeide areal som vil muliggjøre oppføring av nye midlertidige haller mellom nåværende bygningsmasse og riksveg 16. Ved årsskiftet arbeider vi sammen med huseier for å klarlegge hvilke muligheter som her foreligger.

I tillegg har vi vurdert muligheten for i samarbeid med andre (Norsk Jernbaneklubb, Jernbanemuseet) å oppføre haller på Bergermoen på Jevnaker. Dette vil forutsette kjøp av tomt i tillegg til å oppføre haller, hvilket vil innebære utgifter LTF i dag vanskelig kan bære.

Vi har også vurdert å erhverve tomt på egenhånd uten at dette ved årsskiftet er nærmere konkretisert.

Eksternt samarbeid

AHN-konferanse i Stuttgart

LTF deltok som vanlig på den årlige tyskspråklige konferansen i regi av Arbeitsgemeinschaft Historischer Nahverkehr (AHN). Denne gangen gikk konferansen av stabelen i Stuttgart. Temaet var blant annet digitalisert formidling. Stuttgart har et imponerende museum med mange utstilte gjenstander og en omfattende billedsamling supplert med informative tekster. De kjører også museumsvogner i gatetraffikk, hvilket har vært en utfordring siden alle museumsvognene er metersporete mens byens sporveisnett er normalsporet.

Nordtrikk

I år avvek Nordtrikk fra tidligere år. Vanligvis er det en av de samarbeidende foreningene som står som arrangør av møtet, som da Ringlinien arrangerte Nordtrikk i Göteborg i 2023. Denne gang ble møtet lagt til Helsingfors, hvor det ikke er noen pendantorganisasjon til dem vi har i de øvrige skandinaviske byene. En mindre gruppe fra noen av foreningene hadde påtatt seg å lage program hvori også inngikk kontakt med den finske museumsforeningen. De tradisjonelle postene på Nordtrikk-programmet ble avholdt dels på ferja mellom Stockholm og Helsingfors, dels på hotellet deltakerne bodde på i den finske hovedstaden.

Helsingfors har et vel utbygd sporveisnett, og har samtidig ambisiøse planer for videre utbygging, noe som så absolutt burde være forbilde for andre byer i Skandinavia. Det står derimot ikke særlig bra til med museumsvognene i byen som lever under svært usikre forhold. Dette ble tatt opp med den lokale foreningen.

Fedecrail

Fedecrail er en organisasjon som arbeider for sikre forholdene for bevaring og bruk av skinnegående historisk materiell. Opprinnelig har organisasjonen hovedsakelig konsentrert seg om jernbane, men etter hvert har den også engasjert seg i arbeidet med bevaring av sporveishistorikk.

I 2024 foregikk det årlige møtet i St. Quentin i Frankrike. LTF ble bedt om å delta, og stilte med en person. LTF redegjorde for situasjonen i Oslo, blant annet med vanskelighetene med å få kjørt museumsmateriell i byens gater, som vi erfarer vekker oppsikt i andre byer.

Besøk fra Ringlinien

I oktober hadde vi gleden av å ha besøk av våre venner og kollegaer fra Ringlinien i Göteborg. Besøket var av ganske uformell art, men vi hadde gleden av å ta dem med rundt på Oslos trikkenett med både SL-18 og SL-79. Det ble også tid til sosialt samvær i tillegg til et besøk innom det stengte museet i Vognhall 5.

Guidet tur med trikk

I et samarbeid mellom organisasjonen Oslo kommunes byjubileum, Sporveien og LTF arrangerte vi en guidet tur i Oslo 15. september. Turen gikk dels i Kvadraturen, dels på Ekebergbanen og dels retning Majorstua. Guidingen skjedde av deltakere fra Oslo bymuseum og LTF. Til turen ble det brukt en SL-79, som viste seg svært egnet til denne type «byvandring». Det var full vogn under arrangementet, og publikum gav gode tilbakemeldinger.

Kollektivtrafikkhistorisk råd

Det har vært avholdt to møter i Kollektivtrafikkhistorisk råd i 2024. På møtene deltar, foruten Ruter og LTF, Oslo museum, Byarkivet, Byantikvaren, Norsk teknisk museum, Museene i Akershus og Sporveien.

På rådsmøtet i februar ble det bevilget midler, blant annet til LTF. Totalt fikk foreningen en bevilgning på 1 050 000 kr. I ettertid har vi fått en tilleggsbevilgning på 350 000 kr til vogn 215. Dette var øremerkede midler til Sporveien for nye hjul til vogn 70, men som ikke ble brukt.

Akershusstevnet

Oslo Kulturarvnettverk arrangerer hvert år arrangementet "Akershusstevnet", som foregår nede på Akershuskaia, hvor både land- og sjøbaserte interesser møtes. Vårt bidrag til stevnet er veteranbusser, og da med skytteltrafikk.

I år deltok vi med fire busser: 67, 793, 964 deltok som kjørbare busser, rett og slett for å sikre oss mot et havari – men vi fikk behov for den på en annen måte. På søndagen hadde Oslo havn leid oss inn for å kjøre i stedet for et slikt turisttog trukket av av en traktorlignende trekkvogn, som tidligere har vært brukt. Dette ga et voldsomt trøkk, og i løpet av få minutter på vår provisoriske holdeplass i snuplassen ved politibåtene, ble bussene fylt opp til ståplasser. Så alle bussene måtte til pers.

Vi dro også med oss EB2. Vi forsøkte å få den kjørbare, men uten hell. Den ble i stedet hentet av en bergingsbil.

LTF er dessuten medlem i Oslo kulturarvnettverk og stiller med en representant i styret til dette nettverket.

Jubileene

Rådet for kollektivtrafikkhistorien (Sporveishistorisk råd) har i flere år arbeidet med hvordan man skal feire Oslo Sporveiers 100 årsjubileum (og dermed også Bærumsbanens jubileum) og kollektivtrafikkens 150 års-jubileum.

Det var tidlig enighet om at begge jubileene burde markeres, om enn med noe ulik innfallsvinkel. Sentralt i begge jubileene skulle bruk av museumsmateriellet være; hovedsakelig det som befinner seg i Vognhall 5. LTF har derfor vært engasjert i begge jubileene.

Oslo Sporveiers og Bærumsbanens 100 års jubiler

Opprinnelig var det forutsatt at Oslo Sporveier 100 år skulle markeres med et stort arrangement på Rådhusplassen med presentasjon av det som kunne stilles ut av sporvogner, busser og eventuelt forstadsbanevogner fra Oslo med tilknytning til de 100 årene Oslo Sporveier har funnes. Planlagt tidspunkt var mai/juni 2024.

I og med Sporveien fjernet vekselen i Majorstukrysset, ble dette i realiteten umuliggjort. Det ble derfor ikke noe arrangement hvor LTF naturlig kunne delta. Det ble for øvrig heller ikke noe markering fra Sporveiens side. Likedan gikk det med Bærumsbanens 100 årsjubileum noen uker seinere. Dette falt i tid sammen med at den da temmelig nøyaktig 100-årige forbindelsen mellom Øraker og Jar ble brutt.

2025 – kollektivtrafikken 150 år

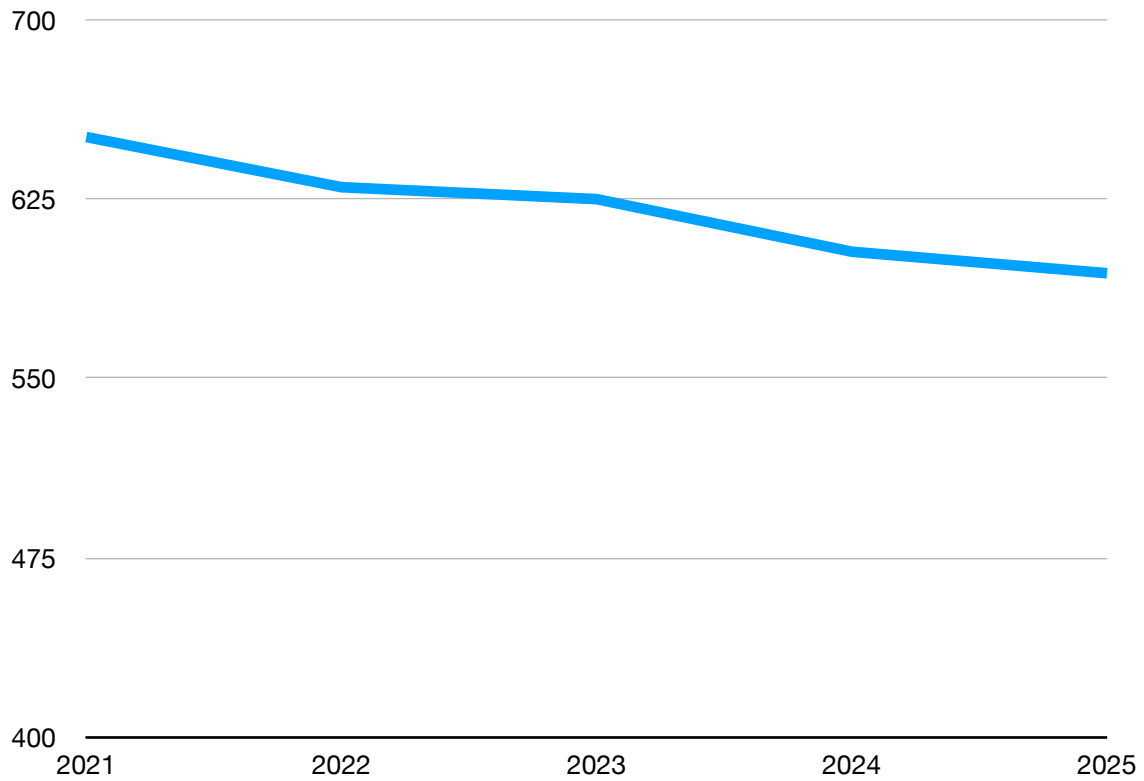
Ruter har gjennom virksomhetene i Rådet for kollektivtrafikkhistorien ledet arbeidet for å markere at kollektivtrafikken i Oslo fyller 150 år i 2025. Markeringen av kollektivtrafikkens «fødselsdag» har det vært tradisjon for å markere med kortesjer, i hvert fall siden 1925.

Siden det ikke lenger er sporforbindelse til museet hvor sentrale deler av den historiske samlingen befinner seg, har arbeidet med å forberede kortesje i realiteten falt bort. Under ledelse av Ruter deltar LTF ved årsskiftet sammen med særlig Oslo museum (Bymuseet), Byarkivet og Byantikvaren i forberedelsene av jubileet selv om den endelige formen for markering ikke er klar. Også museene i Akershus, Norsk teknisk museum og Sporveien har sporadisk vært med på møter om jubileene.

Lokaltrafikk

Også i år har Lokaltrafikk blitt gitt ut fire ganger. Mange av våre medlemmer skryter av bladet, og mener det gir stor verdi til medlemskapet.

Medlemstall

Medlemstallet i foreningen har gått nedover de fem siste årene. I 2024 endte vi på 603 medlemmer. 2025-tallet viser per 25. mars 2025. Gjennomsnittsalderen i foreningen (for de vi vet fødselsdatoen for) er 59 år – tilfeldigvis det samme som forenings alder.